

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

Yol.5

Strateji Konusu

köXüz

Yayımları

Yol.5

Strateji Konusu

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

köXüz

Dijital Yayınlar

İndir - Oku - Okut - Çoğalt - Dağıt

Bu kitap ilk defa: 1978 yılında Yol Yayınları tarafından yayınlanmıştır.

Bu kitap KöXüz sitesinin dijital yayınıdır.

Kar amacı olmadan, okumak ve okutmak için, indirmek, dijital olarak basmak ve dağıtmak serbesttir.

Alıntılarda kaynak gösterilmesi dilenir.

köXüz

Yayınları

İÇİNDEKİLER

Yayınevinin Notu.....	3
Sunu Ő.....	9
Strateji Konusu.....	11
Strateji Planı.....	13
I- Devrim Konağı.....	13
II- DevrimGüçleri.....	15
III- Başlıca Darbe.....	17
Devrim.....	19
I- Genellikle Devrim.....	21
II- Özellikle Türkiye'de Devrim.....	35
Genel Devrim Sonucu.....	47

SUNUŞ

YOL'un ilk dört kitabından sonra gelen beşinci kitap, çeşitli ana bölümlere ayrılmış çok uzun bir incelemedir. Bunun tümünü bir tek kitapta vermek pratik olmayacağından, dört ana bölüm aşağıdaki gibi ayrı ayrı kitaplar halinde sunulmaktadır.

- 5a- Strateji Konusu
- 5b- Düşman: Burjuvazi
- 5c- Müttefik Köylü
- 5d- Yedek Güç Milliyet (Doğu)
- 5e- Legaliteyi Kullanma

YOL'un 4. kitabı olan "Parti ve Fraksiyon"un elyazması 180. sayfada son bulunduğu halde, 5. kitapla ilgili eldeki metin 183. sayfadan başlamaktadır. Demek aradaki bir yaprak kayıptır. Diğer kitapların elyazmalarından anlaşıldığına göre, bu ilk yapraklarda sadece sözkonusu kitabın adı bulunmaktadır. Dolayısıyla, 5. kitapla ilgili kayıp yaprağın ana metinde bir boşluk yaratmaması gerekir. Metinlerin kendileri de bu durumu doğrulamaktadır.

Ana metinde boşluk yaratmamasına rağmen, başka herhangi bir yerde de bu kitabın adının ne olduğunu belirten kesin bir kayda rastlanmamış olduğundan, YOL'un bu kadar önemli bir bölümünün adı bizler için şimdilik meçhul kalmaktadır.

Bu bakımdan, konuyu en genel planda yansıtacağını düşündüğümüz "Strateji Konusu" adını bu kitaba uygun gördük. İleride daha sağlıklı bir veri elde edilirse, gerekli düzeltme yapılabilir.

"Strateji Konusu" kitabının ilk sayfalarından bazı pasajları Dr. H. Kıvılcımlı vaktiyle "Devrim Zorlaması - Demokratik Zortlama" kitabında kullanmıştı (s. 55-58, 1970 baskısı)

Teknik bakımdan, bu kitabın da hazırlanışında, YOL'un diğer kitaplarındaki esaslar aynen geğerlidir.

Ağustos 1980

Fuat Fegan

Strateji Konusu

Buraya kadar hep yıkıcılıkla kaldım. Fakat, yıktıklarımız içinde yeni yapıya elverişli olan taş ve harçlara da kısmen işaret ettim. Şimdi, geçmişin tecrübelerinden ders ve yön alarak, elverişli malzeme ile yeni koşullara göre yeni bir binayı deneyeyim.

Lenin, özellikle Taktik ve Strateji meselelerinde, fakat genellikle bütün siyasi mücadelede, bir kelime ile (Ajitasyon + Propaganda + Örgüt) işlerinde en ince ayrıntıya kadar her noktayı işlediği halde, mücadelenin her konağında, o konakta en ziyade eksen ve manivela rolünü oynayacak olan meseleyi bulur çıkarır ve bütün öteki meseleleri bu merkezi noktaya göre tertip ve düzene kordu. Lenin bu eksen manivela meseleye "Halka" der. Bu öyle bir halkadır ki, üstüne basılınca, peşinden bütün bir zinciri sürükler. Yani bütün siyasi meseleleri, birbirlerine bağlı ve zincir halinde birtakım halkalara benzetirsek, bu halkalardan hangisinin üstüne basarsak, peşinden bütün öteki halkaları getirir ve zinciri sürükler? İşte o halkaya "ana halka" diyelim. Şüphesiz, ana halka, zemine ve zamana göre başka başkadır. Şu halde, her meselede, Leninizm'in bu ana halkalarını bulmak önemlidir. Benim burada deneyeceğim, Strateji ve Taktik meselelerinde Partimizin bugün hangi ana halkalara sarılması icap ettiğini araştırmaktır. Fakat, "araştırmak" olduğu için büsbütün kısaltılamayacaktır.

Strateji Planı

Partimizin Strateji planını şöyle şemalaştırmak mümkündür.

I- DEVRİM KONAĞI:

Komünist Partisi dünya biricik Komünist Enternas-yonali'dir. Hedefi dünya sosyal [kurtuluşu] proletarya devrimidir. Komünist Enternasyonalinin [K. F. seksiyonunun gayesi de budur] Seksiyon Parti, uluslararası proletarya devrimi işinin bölünmüş bir kısmını başarmak için uğraşır. Her Komünisti Partisi, uluslararası proletarya devriminin bir ülkedeki konaklarını başarır. Bu işte, Dünya Komünist Partisi'ni bir filoya benzetirsek" Dünya Devrim Savaşında filo kumandanlığı Komünist Enternasyonu'ndedir; fakat, her Parti, savaşın çeşitli evrelerine göre icabeden mücadele slogan ve şekillerini tatbik eden, mücadelesinin bir parçası, mesela bir savaş gemisi, bir dretnot ve zırhlı demektir. Tabii gemisine göre, Filoda: Dretnottan [Zırhlı bir savaş gemisi türü] gambota [Birkaç toplu, küçük bir savaş gemisi] kadar çeşit çeşit "gemi"ler var. Fakat büyüklük ve küçüklükleri ne olursa olsun, her gemi, sosyal savaşında, bütün savaşın sonucu üzerinde etkili olan bir rol oynar.

Önemli olan geminin büyüklüğü küçüklüğü değil - savaş için hepsi de gerekli ve önemli- fakat üstüne aldığı görevi hakkıyla başarıp başaramadığıdır. Bu bakımdan, Partimiz de, Dünya Devrimi mücadelesinde savaşın mücadelenin bir parçası s ifatıyla: 1- Dünya devrimindeki rolünü; 2- Bir ülke (kendi ülkesi) devrimindeki rolünü hakkıyla oynamaya tarihen çağrılı bir örgüttür. Gemimizin dünya devrimindeki rolü ne demektir? Bu devrimin evrelerine göre üzerine düşen görevi tam ve kusursuz yapabilmesi.. Şu halde, eğer Partimiz, Dün-

ya Devrim strateji plânı içinde, plânın kendisine düşen kısmını pürüzsüz gerçekleştirirse, hem Dünya Devrimine, hem kendi ülkesindeki devrimine karşı işini görmüş sayılır. Tekrarlamayalım, Uluslararası Devrim, Dünya Komünist Partileri arasında bir işbölümü düzeninde başarılacaktır. Şu halde her Parti kendine düşen döğüş sahasında kendi stratejisini ne kadar başarıyla kurar ve güderse, Dünya Devrimindeki rolünde o oranda başarılı olur. Şu halde bizim bugünkü stratejimiz Dünya Devriminin hangi konağına uyar, sosyal savaşımızda hangi strateji hedefiyle karşı karşıyayız? Varılacak konak, gaye, hedef nedir? Bu soruya cevap vermek için keramet sahibi olmaya gerek yok. Türkiye'de, Türk burjuvazisi kendi devrimini yaptı. Bu devrimi bitirdi mi, bitirmede mi? Bitirebilir mi, bitiremez mi? Bunu bir tarafa bırakalım. Dünyanın herhangi bir burjuva sınıfından beklenilmeyen ve alınamayan şeyi, demokratik burjuva devrimini son noktasına vardırmaı, bizim burjuvaziden ummak boşunadır. Türkiye burjuvazisi ununu elemiş, eleğini duvara asmıştır. Fazlası: fazla-kâr, artı değer çekmekten ileriye geçemez. Şu halde bize, Türk proletaryasına, bütün ülkeler işçi sınıfına düşen bir görev kendini dayatıyor. Burjuvazinin bıraktığı yerden başlamak! Türk burjuvazisi, Türkiye'nin sömürge kurtuluşu mücadelesinde devrimci rolünü oynadı ve zaferden sonra kendi soygun düzenini kurdu. Zaferin ganimeti ile yaşıyor. Türk proletaryası, yarım kalan ve yarım bırakılmak istenen işi bütünleştirecek: Sömürge kurtuluşunu yapan Türkiye halkını sosyal kurtuluşa götürecektir. Bir kelime ile, TKP'nin önüne çıkan konak: Burjuvaziyi devirmek, bir ülkede Proletarya Devrimini yapmaktır: Sovyetler İktidarı!

II. DEVRİM GÜÇLERİ:

Konak belli olunca, bu hedefe varmak için hangi güçleri ordulaştıracağız? Leninci sınıflandırmamızı yapalım:

A- Öz Güç: İşçi sınıfı.. Bunu ileride göreceğiz.

B- Yedek Güçler:

1- Başlıca Yedekler: Türkiye'de başlıca yedek güçler, ülkenin sosyal ve ekonomik bünyesine ve öz sınıf ilişkilerine göre iki gruptur. Çünkü: 1) Türkiye'de köy sınıf ilişkileri her tarafta aynı değildir: tam burjuva sınıf farklılaşmasından, tam derebey ilişkilerine kadar bir sıra farklı gelişim basamakları vardır; 2) Türkiye henüz yarı-sömürgelikten kurtulmak yeteneğini gösteren bir burjuvazi tarafından temsil edildiği halde, en berbat sömürge usulleriyle devamlı bir sıkıyönetim altında ezdiği milli varlıklara musallattır. Leninci Marksizm'de milliyet meselesi, köylü meselesiyle sıkı sıkıya bağlı ve adeta birbirinden çıkar olduğundan, burada, yedek güçleri köylülüğe göre oranlayarak tespit edelim. Tespit edişte, biraz varsayım bile olsa, burjuvazinin yaptığı sınıflandırmaya biz de uyalım: a) Batı vilayetlerinde başlıca yedek güç - Fakir köylülük; b) Doğu vilayetlerindeki yedek güç- Köylülük..

2- Olası Yedek Güç: Burada başlıca üç grup olası yedek güç vardır: a) Proletarya Diktatörlüğü; b) Öteki ve özellikle komşu (Balkan) kapitalist ülkelerinin işçi sınıfları (Bulgar, Yunan ve ilh. proletaryaları gibi); c) Genellikle sömürge ve özellikle komşu sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin devrimci (Milli veya işçi) hareketleri (Suriye, Irak, Makedonya ve ilh. gibi)..

C- Güçlerin Durumu: Yine yukarıda açıkladığımız gibi, Türkiye'nin melez manzarasına göre ikiz bir ilişki, diyalek-

tik bir durum karşısında. Genel ana kural olarak öz ve ihtiyat güçlerin durumu şudur: İşçi 4- Köylü ittifakı.. Fakat bu formülün somut anlamı ve içi ikiye ayrılır: 1- Batıda: İşçi + Fakir Köylü İttifakı; 2- Doğuda: İşçi + Bütün Köylülük ile Türk Burjuvazisi ve arazi sahiplerine hücum: "İşçi Sınıfı ile Köylülerin Demokratik Diktatörlüğü"...

III. BAŞLICA DARBE:

A- Düşman: Burjuvazi + Büyük Arazi Sahipleri.. Bu düşmana karşı strateji özellikleri şöyle tespit edilebilir: 1- Batıda: İşçi + Fakir Köylü elbirliği ile: a) Orta Köylüyü taraf-sızlaştır, Küçükburjuva ideolojisini tecrid et; b) Burjuvazinin direncini kır.. 2- Doğuda: İşçi + Köylü elbirliği ile: a) Küçük ve Orta Burjuvaziyi tecrid et; b) Türk Burjuvazisinin + Büyük Soyluların direncini kır..

B- Koşul: 1- Ekonomik; a) Krizin devamı; b) Endüstriyel sahada da derinleşmesi. 2- Siyasi: a) Ekonomik krizin siyasi krizleri son noktasına vardırması; b) Savaş...

Kriz ve Savaş başlıca darbeyi indirmenin koşuludur, dedik. Fakat hiç unutmayalım: Emperyalizm devrindeyiz. Sömürge, yarı-sömürge ve bağımlı ülkelerde, mesela; Çin, Hindistan, Suriye, Trablus, Güney Amerika'da her gün bir savaş patlıyor. Fakat bunlar doğrudan doğruya Emperyalistler arasındaki savaşlar değil. Kural: Emperyalizmde kriz ve savaşın çarçabuk dünya çapında olmasıdır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Dünyanın altıda biri kızıştı. İkinci bir Devrim dalgası, yetersizliğin son noktasını bulan emperyalizmi ne hale getirecek? Konumuz bu değil. Burada kaydetmek istediğim şu ki: Yarın Türkiye'de başlıca darbe koşulunu gerçekleştirecek olan durumların, sırf ve mutlak Türkiye'ye hakim olması şansı pek azdır. O zaman, Türkiye'nin "Bir Ülkede Devrim" konağından, çarçabuk "Dünya Devrimi" konağına sıçraması, hatta bu iki konağın kaynaşması karşısında kalması mümkündür. Bu imkân, Partimizin yukarıki Strateji plânını oldukça değiştirecektir. Bu değişiklikleri güç yönünden şöyle tespit edebiliriz:

Öz Güç: İşçi sınıfı..

Yedek Güç:

Başlıca Yedek Güçler: a) Proletarya Diktatörlüğü; b) Fakir Köylü; c) Öteki Ülkeler İşçileri; d) Mazlum millet ve azınlıklar.

Muhtemel Yedek Güçler: a) İçte: Proleter olmayan eğilimlerin çelişkilerinden; b) Dışta: Emperyalizmler arasındaki çelişkilerinden yararlanma.

Buraya kadar Strateji planımızı sırf bir şema olarak çizdik. Şimdi planın en önemli "tutum taşları" sayılabilecek noktaları üstünde biraz daha ayrıntıya girelim.

Devrim

Lenin: "*Tarih*", der, "ve özellikle devrimlerin tarihi, daima en iyi partilerin, en ileri sınıfların, en bilinçli keşif-kollarının bile hayal edemeyeceği kadar daha zengin içli, şekil ve manzaraca daha tenevvülü (çeşitli), daha canlı, 'daha ziyade çapkın'dır.'" (Lenin, **Çocuk Hastalığı**, s.82).

Şu halde, herhangi bir ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de, şu "çapkın" tarihin, "özellikle devrimler tarihinin" çok "çeşitli", "canlı", "zengin iç" hakkında önceden keskin ana kurallar koymak, umulmadık sürprizlerin şeytanca göz kırpmasını göze almak demektir. Fakat "pilâvdan dönenin kaşığı kırılınsın". Bolşevik hiç unutmaz. "*Güçlük imkânsızlık değildir.*" (Lenin) Esasen "söz konusu olan o kanunların kendileri, o eğilimlerdir ki, çekinilmez bir suretle doğruluklarını kabul ettirirler ve birşeyler yapar, etkiler bırakırlar." (K. Marks, **"Kapital"**, Birinci Giriş). Hem bugün "o kanunlar" apaçık ve apaydın meydandadırlar. Biz Devrim kanunlarını bulmaya değil, bilmeye mecburuz.. Fakat her şey bu kadar değil. Kanunları ne kadar bilirsek, onların bir ülkedeki gelişiminin özelliklerini de o kadar sezmeye, derlemeye ve etraflıca düşünüp incelemeye mecburuz. Devrimin yobazı değil, savaşçısı olmak, anahatları iki kere ikinin sonucu dört ettiği kadar bilinen iktidar mevkiinin, - çünkü Leninizm'de her devrimin en önemli davası iktidar mevki davasıdır - Sovyetler ve Proletarya Diktatörlüğü meselesinin, her ülkenin özelliği içinde gerçekleşme ayrıntısını kavramakla mümkündür.

Türkiye'de Strateji plânında ana kural olarak bulunan devrim konağı nasıl gelişecektir? Bunu araştırmak için, aynı konu iki başka başka taraftan görelim:

1- Genellikle devrim; 2- Özellikle devrim..

I- GENELLİKLE DEVRİM

Meseleyi şöyle koyalım: İlk muzaffer zafer kazanan Proletarya Devrimi 1917'de oldu. Geri kalan dünyada, Dünya Proletarya Devrimi yakın mı, uzak mıdır? Öncelikle, bu soru gülünç derecede yersiz gibi görünüyor. Fakat, daha baştan, en gülünç meseleleri bile, eğer bizim için pratik uygulamada bir faydaları varsa, alayla geçiştirmemeye söz vermiştim. İkinci olarak, "Aynı mesele, geniş uluslararası bir davadır. Bize mi kaldı, dünya meselesini halletmek?.." tarzında bir küçükburjuva alçakgönüllülüğü hatıra gelebilir. Halbuki:

1) Bizi ilgilendiren her meselede kafamızı işletmeye mecbur olduğumuzu unutamayız;

2) Biz de o uluslararası bir parçasıyız, şu halde onun adına da düşünmek görevimizdir;

3) Nihayet burada daha çok kendi ülkemizdeki devrimin seyrini araştırmak için, genel bir yol açmak ve yönelmek lâzım. O da bu genel soruya cevap araştırmakla mümkündür.

Genel olarak devrimin bir ülkeden bütün dünyaya yayılışı hakkında yapılacak araştırma, tarihte Burjuva Devriminin bir ülkeden sonra bütün dünyaya yayılışı ile karşılaştırmaktan az çok ışık alabilir. İlk Burjuva Devrimi İngiltere'de oldu. Ondan sonra, geri kalan dünyaya nasıl yayıldı? Tarih sırasıyla yazalım:

İki devrimin

Devrim yeri	Devrim yılı	aralık yılları
İngiltere	1648	141
Fransa	1789	59
Orta Avrupa	1848	30
Balkanlar (İstiklâl)	1878	30
Türkiye	1908	30
		260

Büyük Britanya adasından Fransa'ya, Burjuva devrimi hemen hemen 1,5 asırda, fakat Türkiye'ye 2,5 asırdan daha fazla bir zamanda geliyor. Ve Fransa'da başlayan süreç, hemen yarım asır gibi bir zamanda bütün Orta Avrupa'ya ve 30 senede Balkanlara, tam daha 30 senede de Türkiye'ye ayak basıyor.

Niçin? Çünkü burjuvazinin gelişimi:

1- Kendiliğindenci kanunlarla;

2- Eşitsiz bir şekilde geliyordu. Kapitalizm öncesi insan kitleleri, İlk ve Ortaçağ kaza ve kaderinin felsefesiyle bunalmış, yarından ziyade düne bağlı, geçmişle kolay kolay kopuşamayan yığınlardı. Kapitalizmden önce ekonomi, esrarengiz bir gücün meçhul yönlerde körü körüne eşelenişi gibi görülüyordu. Sınıf ilişkileri, Derebeyliğin binbir hiyerarşisi ile karmakarışıkta. Neredeyiz? Ne oluyoruz? Nereye gidiyoruz? Kapitalizm öncesi toplumunda bu soruların cevapları karanlık dogmalarla ve plâtonik inançlarla açıklanıyordu. Halbuki, bugün, olayların maddi kanunları bire kadar sezilmiş ve gelecek hakkındaki sorulara verilmedik cevap kalmamıştır, kapitalizm öncesi karışıklığa karşılık, kapitalizmin son konağında her şey keskin ve dupdurudur. Sınıf ilişkileri, tarihte görülmedik derecede keskin, en basit insanı bile bocalatmayacak kadar açıktır. Kapitalizmin kendiliğindenci ve eşit olmayan özellikleri yine devam eder. Fakat bu kör gidiş karşısında dünya kadar bir bilinç güneşi yanıyor. Onun için, eşitsizlik ve kendiliğindencilik, olsa olsa Proletarya Devriminin, Troçki'nin dediği gibi bütün dünyada birden değil de,

Leninizm'in teoride ve pratikte ispat ettiği doğrultuda, teker teker veya grup grup ülkelerde olmasını gerektirir.

Proletarya Devriminin burjuva devriminden hiç olmazsa on misli hızlı dünyayı kaplaması ne ile açıklanabilir?

Şunlarla:

A- Ekonomik sebep: Hiç şüphesiz, temel, kapitalizmin son konağı olan emperyalizmin yarattığı biricik yüksek dünya ekonomik ilişkileridir. Yavuz'un, İstanbul'dan Çaldıran'a kaç ayda gittiğini tarih yazar. 1932'nin ilk aylarında, Amerikan kapitaline verilen "Küçük Kabotaj" ayrıcalık sayesinde ise, gelişigüzel, normal hava postaları, İstanbul'dan Van'a bir günde gidecektir. Bir ülke için böyle olan bu hal, uluslararası ilişkilerde, son zaman Peygamberlerinin hurafe kabilinden olan hayalhanelerinde yaratamadıkları derecede mucizeli ve hârikalıdır. Hatırlayalım: Avrupa kapitalist ilişkilerinin hayli biriktiği 1492 tarihinde Endülüs'ün Palos limanından 3 Ağustos'ta kalkan Kristof Kolomb, geceli günlük yol almak suretiyle, ancak 12 Ekim'de San Salvador (mübarek kurtuluş) adasına kavuştu. Kolomb'un 70 günde aldığı bu yola bugünün kanatlanan tekniği ne kadar zaman sarfediyor? 1931 Temmuzunun 29'unda New York'tan kalkan N. Boardman ile Polando, ertesi günü Londra'ya uğradıktan sonra bütün Avrupa'yı baştan başa yarararak İstanbul'a damlıyorlar. Musâ, İsa ve Muhammed'lerin rüyalarında bile görmedikleri bir kıt'adan, 9240 kilometre (4984 İngiliz mili) mesafeyi 48 saat beş dakikada disiplinli bir yıldırım gibi aşan bugünün elektrikli ve tayyareli tekniği, Kolomb'un asrından 40-50 misli fazla hız bulur da, zamanımızın devrim... [Birkaç kelime okunamadı], Burjuva devrimlerine göre hiç olmazsa on misli, yirmi misli, otuz misli hızla taşamaz olur mu?

Halbuki buraya kadar söylediklerimiz, devrim diyalektiğinin yalnız olumlu tarafıdır. Bir taraflı kalmamak için, bugünkü dünya ilişkilerinin yalnız yapıcı değil, yıkıcı tarafını da hatırlamamız gerekir. Dünyada emperyalizmin çöküş manzarasına, Tekniğin müthiş gelişimiyle beraber, kapitalist ilişkileri eski bir kabuk gibi parçalayışı da dahildir. Bugünkü

teknik yalnız nitelikçe değil, nicelikçe de büyüktür. Modern tekniğin gerektirdiği ekonomik ilişkiler, bütün dünya insan ilişkilerini, bir kabin içindeki su gibi, her etkisi her zerresi derhal hisseder bir hale getirdi. Bu yüzden, devrimler, hatta klâsik burjuva mantığının aksine, gerçekliğin diyalektiği ile canlanıyor, ekonomik ilişkilerin yükseklikleri oranında genişlemesi ve bütün yeryüzünü kaplaması, bütün insan topluluklarını bir tek sosyal kanunlar sistemine tâbi kılması, işçi devrimleri tarihine de şu iki niteliği damgalıyor:

1- Devrim Diyalektiktir: Yani, İkinci Enternasyonal'in dediği gibi, devrim sırf endüstrice de en ileri olan ülkede mutlaka olmayabiliyor. Çünkü, falan ülkede endüstrinin ilerlemiş bulunması, ancak filan ve falan ülkelerin (sömürge, yarı-sömürge, bağımlı ve ilh. ülkelerin), oradaki endüstriyel gelişimin olumlu birikişi namına olumsuz bir çapulu, tahribi veya ezilerek suyunun çıkarılması sayesinde. Bu yüzden, uluslararası doğal işbölümü evresini olgunlaştıran emperyalizm konağında, şu veya bu ülke değil, bütün cemiyet içindeki denge söz konusu olur. İşte bu denge nerede daha çabuk koparsa, devrim de orada daha erken olur. Emperyalizmin en çelişkiler dolu halkası Rusya idi. Onun için, diyelim ki, dünyanın dörtte birine varan sömürgelerinden soyduğu fazla kârla henüz satılık bir İşçi Aristokrasisi besleyen ve Sendikacılık sapıklığını yaşatan liberal İngiltere'den evvel, zorba Çarlıkta, her türlü devrimci atılımların basıldığı Rusya'da ilk Proletarya Devriminin muzaffer bayrağı çekildi. Bu nokta hiç unutulmaya gelmez.

2- Devrim Uluslararasıdır: Şüphesiz, Troçki'vârî bir küçükburjuva iyimserlik krizi içinde, bütün dünyada aynı zamanda devrim zaferini defnelemeyi hayalimizden geçiremeyiz. Ancak biricik ekonomik bünye içinde Devrimin, - zaferi mutlak değil - fakat hızı, atılımı ve etkileri ister istemez uluslararasıdır. Mesela, Manş'ın bir top atımı ötesindeki İngiltere'de kopan devrimin anlamı, ancak bir asır kadar sonra, sıkışıp ta İngiltere'ye kaçmaya mecbur kalan Frenk filozofları tarafından adeta nasılsa öğreniliyordu. Fransa'nın, burnu dibinde olan bitenlerin şu hemen bir asır sonra kokusunu alışı ne ile açıklanır? Şüp-

hesiz, o zamanki uluslararası ekonomik ilişkilerin ilgisizliği ile. Halbuki, bugün, Moskova'da patlayan devrimden beş on sene sonra, hesap, memur ve belediye seçimleri içinde oy sahibi olmak isteyen Faslılar karşısında, Fas askeri işgal Kumandanı; "*Komünizm en büyük tehlikedir*" diye, emperyalizmi gözünü dört açmaya çağırıyor. (Cumhuriyet, 11-6-931) 14 Haziran 1932'de, Moskova dönüşünde Ankara'ya uğrayan, Habeşistan delegasyonundan başka, Hicaz İbnüsuûd'unun Faysal'ı, Kemalizmle birlikte "Doğunun mazlum milletleri" hakkındaki Leninizmin şemasını bülbül gibi okurken: "*Temenni ederim ki, der, bu uzun seyahatim, Doğu ülkelerinde (abç) lâıyk olduğumuz düzeye varmak için sarfedilmekte olan gayretin artmasına yeni bir gayrete getirici olsun.*" Bugün buzlar dünyasının Eskimo'sundan, ateşler deryasının Çad zencisine, iki metre boyundaki Patagonyalı'dan, Sedd-i Çin'in "Yecüc Mecüc"lerine kadar, emperyalizmin pençesini tanıyan her insan kümesi, Komünizmin ne olduğunu biliyor ve onun ışığında yürüyor.

Savua'lı deha, Pascal, İngiliz Devriminden sonra, Allahın hikmetini ispat için yazdığı ve bitiremediği "Pensées"inde: "*Üç derece, diyordu, kutba yükseliş bütün yürürlükteki yasaları altüst ediyor, bir boylam dairesi hakikatin (şu veya bu olduğuna) karar veriyor... Bir ırmağın yahut bir dağın kendisine sınır çizdiği bir adalet, doğrusu gönül eğlendirici, hoş adalet! Pirenelerin berisinde hakikat ve hak olan şey, Pirenelerin ötesinde değil.*" (Pascal, **Pensées**, Sefalet Bölümü, Paragraf 60) Niçin? Çünkü, o zaman, her ırmağın kıyısında, her dağın arkasında birbirinden kopuk, ayda yılda bir tesadüfi gibi gelgeç bir temas yapan, ayrı ayrı ekonomik birlikler, başka insan kümeleri vardı. Fakat bugün, "Il n'y a plus de Pyrénées: Artık Pirene mirene yok!"(*)

<> Bu söz, XIV. Lui'nin, İspanya tahtına varis olan torunu Filip'e, Allahaismarladık makamında söylediği iddia edilen, fakat gerçekte İspanya elçisinin sarfettiği bir cümleden yanılısamadır. Fransızcada atasözü olan anlamı: Aileler, milletler, müesseseler, âdetler ve örfler arasındaki engellerin ortadan kalkması ve hepsinin birbirleriyle kaynaşmasıdır. Pascal'ın ölümünden sonra (XIV. Lui 1661'de tahta çıkar, Pascal 1662'de ölür) siyasi anlamda kullanılan bu söz... [Devamı okunamadı.]

Bugün Lombrozo'nun İtalya'da düzenlediği Ceza Kanunu, Türk tabiiyetine girerek, Türkiye'de, yanında dört sene çalışıp on para alamadığı Ağasından iki koyun çalarak kaçan iki Kürt paryasını ikişer seneye mahkûm ediyor. Yani, Pirenelerin de önünde hazırlanan Adalet, Pirenelerin değil, Torosların arkasında da Adalettir.

Her Komünist tutuklamasında Polisin "nezarethane"si uluslararası polis ile doluyor. Şili'de Komünistler iktidara geçip çiftliklere vaziyet edince, "İngiliz çıkarlarını ve vatandaşlarını koruma" için Büyük Britanya'nın dretnotları Yalparezo'yu bombarbımana gidiyor. Çünkü Amerika'nın güneyinde de, Avrupa'nın kuzeyinde de, Avustralya sırtlarında olduğu gibi, Afrika'nın göbeğinde de aynı ekonomik kanunlar, Finans Kapital hazretleriyle Proletarya kullarının ilişkileri egemendir.

Onun için, Bolşevik Devrimi, uluslararası devrim tufanının bir büyük ve galip fırtınasından başka bir şey değildir. Aynı fırtınalar, genellikle mağlûp, az veya çok önemli ölçeklerde bütün Avrupa'yı, Marks'ın "Manifest Komünist"inde tasvir ettiği heyula, fakat bu sefer hayal gibi değil, bir hakikatin bütün canlılığı ile gezdi. Birkaç sene ara ile Almanya'dan İtalya'ya, Bulgaristan'dan Macaristan'a kadar bütün Avrupa'yı allak bullak etti. Ya sömürge, yarı-sömürge, bağımlı ülkelerdeki kanlı devrimler. Bolşevik Devrimi'nin bugüne kadar dinmeyen ve dinmeyecek olan "karşı darbe"leri, yankıları değil midir? Fakat Avrupa burjuvazisinin hakim kültürü, nasıl genel "Tarih" bezirgan "çağ"ı ile başlatıyorsa, devrim denince de ancak Avrupa'nın ortasında patlayacak bir borayı arzu ediyor. Ve Dünyada, Yeni ve Eski Dünya emperyalizmlerinin çelişkilerinden doğma isyan ve devrim fırtınalarını, körebe oyunundaki toy çocuklar gibi: "Saymıyor!"... O saymaya görsün... Biz hiç hatırımızdan çıkaramayız: Bolşevik Devrimi'nden hemen on sene sonra, dört Türkiye nüfuslu bir Çin ülkesi Sovyetler iktidarına girdi. Arada burjuvazinin boğazladığı "Komuna"ları, Berlin'den Şanghay'a, Karadeniz'in

mor dalgalarından yeşil ve güvercinli Santiago tepelerine kadar yeryüzünü kanlandıran kızıl ve bahtsız "devrimci kanatlanışları biz de saymayalım.. Fakat, Dünya ekonomik krizi dört yaşına basmış gebe bir ejderha gibi enikleyecek yer arıyor... Ve kolları sıvalı, gözleri kızıl yıldızlar gibi pırıldayan, eli orak-çekiçli ebe-hekimler toplulukları, Komünist Partileri, dünyanın dört bir bucağında, gece uyumuyorlar, gündüz durmuyorlar; ekonomik gerçekliğin emrettiği tarihin o en büyük zorlu doğumunu, bilimin en yüksek ve şaşmaz silahları ve aletleriyle başarmaya hazır bekliyorlar!

B- Sosyal sebep: Burjuva devrimleri niçin, bütün ülkelerde ve dünyada çarçabuk yapılamadı: Büyük Britanya adasından Kara-Avrupa'ya 141 senede atladı; Fransa'dan İç-Avrupa'ya yarım asırdan fazla bir zaman sonra, o da proletaryanın salgını sayesinde, geçti; Batı ve İç-Avrupa'dan Balkanlar'a 30 senede, Balkanlar'dan "İstanbul'a" da bir o kadar yılda ancak inebildi? Bu niçini gerektiren temel cevabı, yukarıda taslaklaştırdım. Fakat "âmil" ciliğe inmemek için, "bu geriliğin", bu duraksamanın sosyal sebeplerini de hatırlamamız lâzımdır.

Marks "**18. Brümer**"inde burjuva devrimlerini tanımlarken şöyle karakterize ediyordu:

"Bir devrimle, ilerleyişini süratlendireceğine inanan bütün bir millet, kendini derhal geçmiş bir devre döndürülmüş buluyor." (K. Marx, "**Her Vogt**", C.III, s. 151) Bu insanlık "tam kendi kendilerini değiştirmek, herşeyi altüst etmek, yeni yaratışlar ve varlıklar gerçekleştirmek ile meşgul görüldükleri bir zamanda, sıkıntılı bir halle, geçmişin ruhlarını imdatlarına çağırıyorlar, tamam bu devrim krizi dönemlerinde, kendilerinden evvel gelenlerin İsimlerini, savaş naralarını, kıyafetlerini alıyorlar, tâ ki bu eski ve saygıdeğer kılık değiştirme içinde ve bu kendilerinin olmayan dille, dünya çapında genel tarihin yeni sahnesini temsil edebilsinler." (**age**, s.148).

Yeni bir sosyal düzene atlayış döneminde, bu bezirganca "Eskiler alayım!" niye?

Marks'ın çeşitli açıklamalarını şu üç noktada derleyebiliriz:

1- Kapitali ebedileştirmek kastı: Burjuvazinin pratik rezilliğini örtbas etmek için gerçekliği teorinin fazileti ile şişirmek ve hurafe tütsüleri içinde örtbas ederek maske arkasında rol oynamaktır:

"Bu devrimlerde [Marks'ın içinde bulunduğu devrin burjuva devrimlerinde, 1848'lerde] ölümlerin gaipten çağrılışının hedefi, demek, eski mücadeleleri gülünç bir sahne ile taklit etmek değil, yeni mücadeleleri zaferlendirmek, yükseltmek içindir. Günün iş ve gücünün, günün görevinin gerçekleştirilmesi önünden pratikte yüzgeri etmek değil, o görevi teoride abartmak, devrim ruhunun hayallerini göstermek değil, o ruhu tekrar bulmak içindir." (age, s. 150)

2- Kapitalizme derin bir gidim noktası bulmak kastı: Kapital, tarihi manzarasıyla, gelgeç olduğunu gösteremediği gibi, kendisine bir gidim (azimet) noktası da bulmadan olamaz. O noktayı bulmalıdır ki, kendi gelişiminin seyrini maddi olarak takip etsin ve dayatabilsin:

"Cemiyet bu anda azimet noktasından ötelere gerilemiş görünüyor. Gerçekte, hakikatte önceden, onsuz modern devrimin asla ciddi olamayacağı devrimci azimet noktasını, devrim durumunu, koşullarını yaratmaya mecbur oluyor." (age, s.153)

3- Eski dille yeniliği methetmek ve alıştırmak kastı: Marks, burjuvazi için: *"Yabancı bir dili, der, henüz öğrenmiş, yeni başlayan biri gibi bu dili daima tekrar kendi diline çeviriyor ve yeni dilin inceliklerini kullandıkça, o dili ancak en ufak bir hatıra duymaksızın ve kendi ana dilini unutarak kullandığı gün, doğru dürüst söyleyebiliyor." (age)*

Burjuvazi eski efendilerini, Derebeyliği alaşağı ederek, yerine kendisi geçmek istiyor. Fakat mazlum halk kitlelerine karşı, Derebey efendisinden de eski olduğunu ve onun kadar saltanat sürmeye layık bulunduğunu tanıtmak istiyor. Esir iken birdenbire efendiliğe geçince, eski dili bırakıp yeni bir dille konuşmaya kalkışıyor. O zaman ya Yunan veyahutta

Roma medeniyetlerinde beliren Bezirgân ekonomisinin kahramanları şeklinde görünmeye başlıyor. Geçmişle, geçmişle kopuşamıyor. Niçin? Çünkü, geçmişten kopmak, geleceğe başdöndürücü bir hızla yuvarlanmak olabilir. Bu gelecekte ise, zaten daha o günlerde yer yer patlak veren, Proletarya Devrimi nöbet bekliyor. Bu yüzden burjuva sınıfının hemen her devrimci atılımı çarçabuk şu iki nokta üstünde ortaya çıkar: a- Geçmişle kopuşamamak; b- Gelecekten korkmak..

a- Geçmişle Kopuşamamak: Her ülkede burjuva sınıflarını mümkün olduğu kadar evvel zamanın hakim sınıflarıyla bir uzlaşma ve kaynaşma yapmaya zorladı. Demokratik Burjuva Devrimi hiç bir ülkede başarılamadı. Çünkü, hiçbir burjuva sınıfı, kendi ekonomik ilişkilerinin gelişimi için ideal olan, toprağın sosyalleştirilmesi işine girişmek cesaretini gösteremedi. Mesela İngiliz burjuvazisi, idari ve askeri mekanizmayı hemen olduğu gibi asilzadelerin elinde bıraktı. Eski hakim sınıfların bu sahadaki idari uzmanlığını mahkûm sınıf ve milletlere karşı aynen korumayı faydalı buldu. Alman burjuvazisi, Anglo-Sakson ırkdaşlarından gördüğünü Cermen diyarında uygulamakta şaşmadı. En büyük reformlarını Prens Otto Bismarck'ın koltuğu altında tattı. Fransa'da, o bir zaman Senyör şatolarında kırmızı horozu öttüren Avrupa'nın en ihtilâlcî ülkesinde bile, burjuvazi, 20 yıl süren İkinci İmparatorlukla başına geçirdiği bir serseriler kralının altında, Fransız proletaryasını kurşunlatarak en büyük ekonomik çapulunu yaptı. Bugün Arazi Oligarşisinin yerini Malî Oligarşi tuttuğu halde, dünyanın en yüksek endüstriyel burjuvazilerini temsil eden İngiltere ve Almanya'da fiilen idare ve iktidar "Torie"lerin Vekili Hazine Lordu Makdonald ve Bismarck'ın "hayırlı-halef"i Hindenburg ve Von Papen'lerin elindedir.

b- Gelecekten korkmak; Proletarya devrimi, her burjuva hareketi için en büyük gözdağı ve tehlike idi. Onun için, Engels'in "**Fransa'da İç Savaş**" (K.M.) Giriş'inde açıkladığı gibi, devrimde burjuva sınıfı muzaffer olur olmaz, halkı ve işçileri silahlarından arındırmayı kendisine ilk iş bilirdi. Ve

burjuvazinin en göğsünü kabartan zaferi, Derebeyliği değil, halkı kurşuna dizdirerek kazandıdır. Marks, 1848'de, iktidar mevkiine geçen burjuvazi için şöyle diyordu:

"O zamandan beri kendisini Louis Philippe'in meşru mirasçısı sayan burjuvazinin Cumhuriyetçi fraksiyonu, böylelikle, idealini aşmış taşmış bulunuyordu. Fakat, bu iktidar mevkiine, Lui Filip zamanında hayal ettiği gibi, burjuvazinin saltanata karşı liberal (serbestçi) bir isyanı ile değil, fakat proletaryanın kapitale karşı mitralyozla yola getirilen bir isyan hareketi ile geliyordu. En devrimci bir olay gibi hayal edilen hal, gerçekte en karşı devrimci bir şekilde geçti. Meyve (burjuvazinin) avuçları içine düşüyordu, fakat iyilik ve kötülük biliminin ağacından ileri geliyordu; yoksa, hayat ağacından değil." (age, s. 168)

Sonuç: Herhangi bir devrim gibi. Burjuva Devrimi de, halkın çoğunluğunu peşinden sürüklemeyi başaramazdı. Çünkü bir devrim olduğuna göre, Burjuva Devrimi de, feragatli kahramanlık ve büyük kudretler ister. Marks: *"Herne kadar burjuva toplumunda" der, "kahramanca hiçbir şey yoksa da, burjuva toplumunu dünyaya getirmek için az kahramanlık, fedakarlık, terör, iç savaşlar, dış savaşları da lâzım gelmedi." (age, s.150)* Bu kahramanlık ve fedakarlığı, burjuvazi değil, genellikle halk yapacaktır. Halbuki burjuvazi, her iktidar mevkiine geçişinde, ayaklanmış olan halkı yüzükoyun yere düşürerek sırtına binmeye mecburdur. Şu halde kitlelerin heyecan coşkunu çarçabuk boğulur. Halkın akıbeti, tekniğin gelişimiyle kıyaslanınca, daha büyük bir yoksullukla taçlanır. Her şeyi yapan halka hiç bir şey verilmez. Burjuva devriminin niteliği, halka vermeye mecbur olduklarını dirhem dirhem eksiltmek ve geri almaktır. Onun için, bir ülkedeki Burjuva Devriminin halka veriyorum dediği: "Hürriyet - Adalet - Eşitlik" dogmalarından, öteki ülkenin halkı, haklı olarak bir şey anlamıyor ve Burjuva Devrimine kolay kolay girmeyi göze alamıyordu. İşte Burjuva Devriminin o kadar yavaş yayılışındaki sosyal sebepleri burada aramak ve bulmak gerekir.

Halbuki Proletarya Devrimi burjuvazinininkinden taban tabana zıttır. Bu çelişkiyi Marks şöyle canlandırır:

"18. yüzyılın devrimleri (Burjuva devrimleri) çarçabuk başarıdan başarıya uçuyor; gittikçe abartılı, facialı sonuçlar elde ediyorlar; denilebilir ki insanlar ve şeyler ateş kesilmişler; kendinden geçiş günün meselesidir. Fakat bu devrimlerin ömrü kısadır; bir elçabukluğu ile son sınırlarına erişiyorlar; ve cemiyet, mücadeleler ve ajitasyonlar devresinin sonuçlarını soğukkanlılıkla belirtmeyi bilmezden evvel, uzun müddet bir nevi 'saçkırandan muzdarip oluyor. Proletarya devrimleri ise, tam tersine, 19. yüzyıl devrimleri (Proletarya devrimleri), nasıl kendi kendine çatacak sebep arıyor, her an kendi seyrini kesintiye uğrattıyorlar; başladıkları esere yeniden girişmek için elde ettikleri görünen ve açık kazançlara tekrar tekrar geliyorlar; merhametsiz bir derinlikle, ilk teşebbüslerinin gelişmemişliklerini, zaaflarını ve yoksulluklarını bir araya topluyorlar; hasımlarını, sanki toprakla temasında yeni yeni güçler peyda etsin de sonra karşılıklarına görülmedik şekilde daha devasa bir surette dikilebilsin diye yere çalar görünüyorlar; kendi gayelerinin harikulade fakat pek iyi tayin ve tarif edilmemiş büyüklüğü önünde, ta her türlü gerileyişi imkânsız kılan durumun doğuşuna ve durum ve şartların kendi kendisini yaratışına kadar, daima bir daha geriliyorlar." (age)

Marks, 1848'lerde, İç Avrupa'yı sarsan devrimler sırasında, Proletarya Devriminin bocalayışını bir idman, bir olgunlaşma sayarken, onun zayıf taraflarından birini, "gayelerinin harikulade fakat pek iyi tayin ve tarif edilmemiş büyüklüğü" ile karakterize ediyor. Marks, bu boşluğu görüyor, tespit ediyor ve aynı zamanda, Proletarya devriminin "pek iyi tayin ve tarif edilmemiş" gayelerini, anahatlarında ve "harikulade" denecek bir kudretle "tayin ve tarif" ediliyordu. O günden bu güne, o büyük gaye dünyanın altıda birinde zaffer âbidesini bile kurmuş, yalnız "tayin ve tarif" edilmekle kalmamış, yarı yoldan ziyade gerçekleştirilmiş bulunuyor. Marks daha bir asır evvel:

"19. yüzyılın sosyal devrimi, diyordu, şiirini mazide boşuna arayamaz; o bu şiiri ancak gelecekte bulabilir. Sosyal devrim, ancak onu geçmişe bağlayan bütün bâtıl itikatlardan vazgeçtikten sonra kendi gelişimine çalışabilir. Eski devrimler kendi konuları hakkında körleşmek için tarihi hatıraları canlandırmaya muhtaçtılar. 19. yüzyılın devrimi, özel ve şahsi hedefine varmak için ölüleri cenazelerini gömmeye bırakmalıdır. Vaktiyle şekil özü geçiyordu, bugün şekli geçen özdür." **(18. Brümer)**

Marks'ın bu gözlemi de, bugünkü Sovyetler'in ana vasıflarındandır: Mesela orada henüz ücret, para ve ilh. eski kurumlar var. Birçok burjuva yazıcılarına piyazlı bir demagoji vesilesi olan bu şekiller, içlerinde en devrimci özü zarflamıyor mu? Onun için, hiçbir burjuva bilginlerinin ilelebet kavrayamayacağı bu diyalektiği, anlamayan mahkûm sınıf ve mazlum millet yoktur.

Komünist devrimi, "bütün batıl itikatlardan vazgeçtikten sonra", bütün kitleleri manen devrim heyecanı ile ve madeten kızılırdı şeklinde silahlandırdı ve bu sayede en yüksek proletarya demokrasisi olan Proletarya Diktatörlüğünü gerçekleştirdi. Yıllarca süren emperyalizmin son çöküşü önünde, traktör ve otomobile binen Sovyet işçi ve köylüleri, Beş yıllık Plâni dört senede başararak, aşamaları yakan bir hızla sosyalizme girdi.

İşte ekonomik gelişmenin hazırladığı dönüşüm zemininde, Proletarya devriminin bu geçmişle hiç uzlaşmazcasına, özde kopuşan ve geleceğe elektrik hızıyla uçan kudreti, geniş ve mazlum sınıf ve kitlelere, bütün Dünyada, tarihin yazmadığı bir ihtilâlcî coşku salgınlaştırır.

Şu halde, gerek ekonomik, gerek sosyal sebepler, Dünya sosyal devriminin yaklaştığını, ve o hedefe doğru her gün iki adım ileri, bir adım geri yüründüğünü gösteriyor. Bugün bir ülkede Proletarya Diktatörlüğünden Sosyalizme girildi. Dünyada, proletaryanın bu ilk zaferini ortaya çıkaran olaylar zinciri, bir daha, aynı hızla ne zaman çözülecek? Kapitalizmin tarihçe-

sini hatırlayanlar bilir ki, her beş on senede bir gelen devrevi ekonomik krizler, o zamana kadar iyi kötü bir istikrarla gelişen ekonomik dengeyi parçalardı. Kriz geçince, - ki bütün evvelki krizler özel ve gelgeç krizlerdi - kurulan yeni ekonomik denge, ülkeler arasındaki eskiden beri mevcut olan siyasi dengeyi de yenileştirmek için bozdu ve yeni bir siyasi dengeyi gerektirdi. Bu suretle, kapitalizm her ekonomik krizden sonra bir siyasi kriz, yani bir savaş geçirdi. Klâsik kapitalist ülkelerinde patlayan her ciddi savaşın peşinden neleri sürüklediği bellidir. Özellikle işçi sınıfının tarihte bağımsız söz sahibi olduğu günden beri, savaşın âkibeti, genellikle sınıf ilişkilerinin de yeni bir dengeye girmesi ve özellikle Proletarya devrimidir. 1856 Kırım Savaşı, 30 yıllık zorba Nikola'ya karşı toprakbentlik aleyhtarlığını çıkarttı. 1870-71 Fransız-Alman Savaşından sonra Paris Komünası, 1905 Rus-Japon Savaşından sonra Moskova Komünası ve 1917'den sonra muzaffer Bolşevik Devrimi doğdu. Marks, savaşla devrimin birbirini kovalayışını, daha Paris Komünası'nın bozgunundan itibaren tespit etmiş ve kurulan yeni kapitalist dengesinin yeni bir savaşa girmesinden evvel, - sanki 2. Enternasyonal'in sapıtmasını önceden sezmiş gibi - "şiddetli halk hareketlerinin güç" olacağını haber vermişti;

"Bütün diplomasi kaçamak ve hilelerine rağmen, 'en peu plus tot, en peu plus tard' (er veya geç) yeni bir savaş kaçınılmazdır; ve bu savaşın bitmesinden evvel, şedit halk hareketlerinin başgöstermesi güç, yahut başlasa bile, bu hareketler lokal ve önemsiz kalacaklardır." (Karl Marks, **"Kugelman'a Mektuplar"**, Numara 176, 18 Mayıs 1874)

Bugün neredeyiz? Dördüncü yılını dolduran ve bütün kapitalist dünyası, geçen Dünya Savaşından hiç olmazsa yüz kere daha güçle ve şiddetle kökünden sallayan Krizde.. Bu kriz geçecek mi? Eğer üst katların da alt ekonomik bünyeye aynı derecede etkili olduğunu kabul edersek, özellikle iki seneden beri bütün Emperyalist dünyayı kasıp kavuran Gümrük savaşının ve dar şovenizm meydan savaşının, ekonomik krizi tasfiye etmek şöyle dursun, günden güne beterleştireceği sonucuna varmamak mümkün değildir. Bununla beraber, biz fazla iyimser = kötümser, - çünkü bur-

juvazi için kötümser olmak, işçi sınıfı için iyimser olmaktır - olmamak için şu iki rahmetten birini kabul edelim:

1- Kriz geçmezse: Bugün yüz elli milyon insanı aç bırakan işsizlik, yarın 250 milyonu kakırdacak. Bu yüzmilyonlar, ilkçağ esiri ve Ortaçağ marabası değil: toplu - örgütlü - en yüksek devrimci ideale kavuşmuş bir sınıftır; bir biricik, uluslararası sınıf. Bir avuç Finans Kapitalistin, çürük bir kabuk gibi hâlâ yıldırımlı tekniği içinde hapsetmesi, sıktırması sonsuza kadar sürebilir mi?

2- Kriz geçerse: Diyelim ki, bugünkü Kriz geçici ve kısa bir istikrara değil de, berbat bir kronikleşme devresine girerse, ne olacak? Herhalde ekonomik ve maddi üretici güçlerin yeni bir dengesi, uluslararası yeni bir denge isteyecek. Şu halde, bugün emperyalizmin seksen bin parça ile yamaştırarak tutmak istediği uluslararası siyasi denge kırılacak... Bu kırılış elbette peşinden, hemen bütün dünyada değilse bile, bir veya birçok önemli ülkede sosyal devrimi sürükleyecek...

Bu iki ihtimal de, bize, Dünya Devrim volkanının yeni patlangıcına, onlarca yıl değil, sadece yıllar, hatta aylarla ve parmak hesabıyla ölçülecek bir mesafeye yaklaştığımızı yeterli derecede göstermez mi? Bu mesafeyi zamanla ölçmek isteyenler, 1931 savaş bütçelerinin, Avrupa ve Amerika'da, 1914 Savaşından evvelkine nazaran % 57 arttığına baksınlar.

II- ÖZELLİKLE TÜRKİYE'DE DEVRİM

Dünya Devrimleri devrinin Dünya Krizi içindeyiz. Ekonomik kriz siyasi krizleri milli çerçeveler içinde alıp yürüttü. Şimdi uluslararası siyasi kriz olan Emperyalistler arasındaki çatışmaya veya doğrudan devrime doğru son hızla gidiyoruz. Bu gidişte Türkiye'nin konumu ve yeri ne olabilir? Dünya Savaşından sonra görülen cinsten yeni bir dünya çapında devrim tufanı içinde, öncelikle hangi kapitalist gemilerinin batacağı hakkında tahminleri bir tarafa bırakalım. Bizim gemi ne olacak?

Burjuva ekonomisinin iki büyük çelişkili niteliği var: 1- Milli iç ekonomide: Çeşitli sanayi şubeleri "arasındaki dengesizlik ekonomik krizleri getirir; 2- Uluslararası dış ekonomide: Çeşitli ülkelerin ekonomisindeki eşitsizlik, sömürge siyasi krizlerini kışkırtır. Her iki dengesizlikten (bir ülkede üretici güçlerin eşitsiz gelişimi + bütün dünyada üretici güçlerin eşitsiz gelişimi)nden, bir tek sonuç çıkar: Pazar kıtlığı = Savaş bolluğu! İşçi sınıfının, uluslararası devrim şuur ve örgütüne erdiği emperyalizm konusunda her savaş, siyasi krizi, sosyal krize, devrime çevirir. Niçin? Çünkü, "*Emperyalizm*", Lenin ustamızın o insanın kafasına slogan gibi çivilediği tabiriyle: "*Kapitalizmin son aşaması*"dır, yani "*çürüyüp dökülen kapitalizm*"dir. Devrim, bu "çürüyüp dökülüş"ün tam gerçekleşmesi, Emperyalizm balonunun patlaması.. Buhar basıncı gittikçe artan düzensiz bir kazan neresinden patlar? En ince yerinden. Emperyalizmin en ince ve en zayıf yeri neresi? En çelişkili yeri. İşte aranacak nokta: acaba Emperyalist çelişkileri bakımından Türkiye ne derecelere kadar "zayıftır? Yani Türkiye'de siyasi ve sosyal dengeyi havaya uçuracak olan çelişkiler ne aşamadadır? Bunu tayin edebilirsek, o zaman, Türkiye devriminin devrimler tarihinde hangi sayfaya

yazılacağı hakkında yaklaşık bir fikir edinilebilir. Türkiye'de kazanı patlatacak olan çelişkileri iki kategoride etraflıca düşünüp ele almak doğru olur: 1- Dış çelişkiler; 2- İç çelişkiler.

A- Dış Çelişkiler: Türkiye'nin dünya siyasetinde ve ekonomisindeki mevkii geri tarımsal bir ülke oluşu ile başlar. Büyük emperyalistlere nazaran küçük geri ülkeler üç kategoridirler: 1- Sömürge ülkeler; 2- Yarı-sömürge ülkeler; 3- Bağımlı ülkeler.. Türkiye Savaş'tan önce tam bir yarı-sömürge idi. Anlaşma yıllarında adeta birdenbire sömürgeleşiyordu. Fakat genellikle Dünya Komünist Devrimleri, özellikle komşu Sovyetler Birliği, uluslararası emperyalizme karşı, bütün mazlum milletlere manevi ve maddi yardımlarla yol açınca, hadiselerin tepesi taklak geldiğini anlayan Taşra burjuvazisi, anlamayan Saltanata ve Meşrutiyetçi burjuvaziye rağmen, siyasi bağımsızlık mücadelesinin başına geçti, ve muzaffer olunca, Doğunun mazlum milletleri cephesinde, siyasi sahada yaptığı yarı-sömürge kurtuluşunu, ekonomik sahada da başarmaya girişti. 1932 senesine kadar, Türkiye, hiç olmazsa siyasetçe tam bağımsızdı. Fakat bu "bağımsız" siyasetinde bile, yabancı kapitalin "alçakgönüllü" direktiflerini, - şüphesiz "milli" çember içinde kaldıkça - yabana atamadı. Ve mesela, Kapitülasyonları kaldırmakta ısrar ettiği halde, emperyalizme haraç ve bağ [vergi] vermenin bir şekli olan borçları tanımamazlık edemedi. Sebep? Çünkü, Türkiye'de kurulan düzen, Sovyetler düzeni değil, kapitalist düzen idi. Kapitalist düzen, bir ülkede herhangi ekonomik gelişimi temin etmek için kapital biriktirmeye mecburdur. Halbuki: 1) Diyelim ki, Avrupa sanayi burjuvazisinin kapital biriktirmek için geçirdikleri uzun değişim aşamalarını bekleyecek kadar uzun bir zaman, Türk burjuvazisi için yoktu; 2) Avrupa'da kapital, o zamanki "bakir", "balta girmemiş" ve "pasif", "barışçı", "boş" dünya kesimlerini, yahut rakiplerini bulmak ve soymak gibi yöntemlerle birikti idi. Bugün ise: a) Bulunacak "boş" bir parmak toprak yeryüzünde kalmamıştır. Hasan'ın böreği çoktan yağma edilmiş bulunuyor, b) Soyacak rakip bulmak ise, bulunacak "boş" topraklardan da daha azdır. Yani: 1- Bulunacak sömürgeler çoktan bulunmuştur; 2- Soyulacak az çok ileri, komşu ülkeler de, eğer sömürge değilse,

bağımlı ülkeler halinde yine kırılması falan veya filan büyük emperyalist devlete ait birer sağmal haline girmiştirler. Emperyalist bir kodaman, hiç kendi sağmalını, Türkiye'nin soymasına müsaade eder mi? Mesela, yeni sömürge bulmak şöyle dursun, Türkiye, galip geldiği Yunanistan'dan herhangi bir isim altında bir Savaş tazminatı istemeye kalksa, karşısında bulacağı, Venizelos'tan evvel, Hambros Bankası'nın kurucusu Lord Cürzon'dur. Bu iki yol tıkandıktan sonra, şu iki yol açılır:

1- Ülkede her türlü ekonomik ilerlemeden vazgeçmek: O zaman, boş yere siyasi bağımsızlık mücadelesi yapılmıştır. Daha Sivas Kongresi'nde, bir Manda kabul edilip işin içinden sıyrılmak pekâlâ mümkündü. Türk burjuvazisi bu suretle intihar etmenin imkânsızlığını denemişti. Ekonomik ilerlemeden vazgeçerse, yerini başkalarının tutacağını, Türkiye'nin yeniden sömürgeleşeceğini biliyordu. O halde?

2- Çabuk kapital bulmak: Türkiye'de, klâsik kapital birikimi usulleriyle kapital bulmanın imkânsızlığı muhakkak olunca, ekonomik gelişime iki çare gösterilebilirdi:

a) Sovyet usulü: ile bütün fabrikaları, toprakları, milli sermayeleri, iç ticaretin önemli kısmı ile dış ticareti ve ilh. sosyalistleştirmek ve sosyal üretici güçlerini, kapitalist unsurlara didikleterek müsrifçe kullanacak yerde, en büyük merkezîyetle yoğunlaştırarak nicelikten niteliğe geçirmek, yani, - kapital değil, - kapitallerin güçle gelişimini temin etmek. Burjuvaziden proletarya devrimini istemek veya beklemek saçma olurdu... Türkiye için bu biricik yol da Türk burjuvazisinin vücudu ve sınıf hakimiyeti ile tıkanınca, en son bir çare kalıyordu:

b) Yabancı sermayeden medet ummak.. Bu suretle Türk "burjuvazisi, elde keşkül, kapı kapı dolaşmaya mecbur kalınca, zaten "habl-i sürrevî"si (göbek-bağı) ile, organik bir biçimde bağlı olduğu emperyalizme karşı ne kadar güven besleyemez olursa olsun, yabancı kapitalden başka cankurtaran simidi bulamayacağını hissediyordu, İşte bugünkü Türkiye'nin siyasi ekonomisi gelir, bu bakış açısına dayanır.

Şimdi, bu manzarasıyla, Türkiye hangi tür "geri" ülkelerden sayılabilir? Sömürge mi? Elbette hayır. Yarı-sömürge mi? Siyaseten yarı-sömürge kurtuluşunu yaptı. Bağımlı mı? He-

nüz "Milletler Cemiyet"ine giriyor. Şu halde, hangisi? Sosyal bünyeler Allah tarafından vahyedilen birtakım kalıplara göre dökülmüş değildirler. Hele eşitsiz gelişen kapitalist toplumunda sadece türlere göre sınıflandırma yapmak değme hayaldir. Somut olarak Türkiye'nin özellik ve durumunu tespit ederken yine bilinen grupları ele alarak fikir yürütmek lazımsa, denilebilir ki, Türkiye yarı-sömürgelikten küçük emperyalistliğe giden yolun ortalarındadır. Türkiye'de, yabancı sermaye hâlâ büyük üretimin ezici çoğunluğuna, binaenaleyh Türkiye ekonomisine hakim olduğu için (bunun oranını ileride göreceğiz), Türkiye yarı-sömürgelikten büsbütün çıkmış değildir. Fakat, mesela yine, Milletler Cemiyeti'nin bir işaretiyle Türk kabinelelerinin, palas pandıras polka-mazurka oyunlarına, daha şahit olmadık. Onun için, Türkiye emperyalizme siyaseten tam bağımlı bir ülke, bir yarı-sömürge de sayılamaz. Artık bu melez vasıflı ülkenin devrim kriziyle ilişkisini arayalım.

Türkiye'nin yakın devrimle olan ilişkisini tayin etmek için, Devrimin: 1- Yarı-sömürge ve bağımlı ülkelerle olan ilişkisini; 2- Küçük emperyalistlere oranla mevkiini açmak gerekir. O zaman ikisi ortası, Türkiye yolu bulunur. Açalım:

1- Bağımlı ve yarı-sömürge ülkeler ve devrim: Dünya Savaşında, Lenin'in dediği gibi: *"Onmilyonlarca insan öldürüldü, sakatlandı. Sırf, kimin, İngiliz haydutlarının mı, yoksa Alman haydutlarının mı, daha fazla ülkeyi talan edeceğini kararlaştırmak için..."* (**Çocuk Hastalığı**, s. 86) idi. "Talih" "İngiliz haydutları"na "yaver" oldu. Mağlûpların dünya pazarındaki bütün nüfuz sahaları (sömürgeleri anlayın) "galip"lerin eline geçti. Emperyalist savaşı dünya pazarlarını paylaşmak olduğuna göre, Dünya Savaşı ne yapmıştı? Mağlûpların sömürge pazarlarını galiplere geçirtmek. - Bu iş bittikten sonra ne oldu? Yeryüzünde başka paylaşılacak pazar bulunup bulunmadığı arandı. Henüz paylaşılmamış pazar var mıydı? Evet, resmen paylaşma yani sömürgeleştirme merasimi yapılmamış: Yarı-sömürge ve bağımlı ülkeler kalıyordu. Onun için, emperyalistler arasındaki doğrudan doğruya savaş bittikten sonra, yarı-sömürge ve bağımlı ülkeler üstünde, adeta aracısız diyebileceğimiz emperyalist savaşlar başladı. Bu suretle

devrimlerin ağırlık merkezi de, bir müddet sonra, emperyalist diyarlardan yarı-sömürgeler ülkesine taşındı. En önemli, en geniş yarı-sömürge, Çin pazarı idi. İran, Afgan, Türkiye'de kaynaşan ihtilâller sosyal devrim kadar varamadı. Sebebi biraz diyalektiktir: Çünkü, bu küçük ülkeler, çeşitli etkenler yüzünden, Sovyetler'e karşı hiçbir vakit açıktan açığa düşmanlık gösteremediler, Çin'de, Kuo-Min-Tang (Millet-Halk-Partisi), küçükburjuva ikiyüzlülüğünü emperyalizmle köpeksi birliğe kadar vardırıdıktan sonra, oluşan ve her gün biraz daha karşı-devrime kayan Nankin hükümeti, o yüce çalışkan kitleleri, bir daha yabancı kapital yabancı ayrıcalıklarıyla elele veren yerli milyonerlerin + Mandarin ve Derebey generallerin katmerli soygununa yine ısmarladı. Ve Çin "Kuli"si, Çin işçi, köylüsü, fakir halkı, bugüne kadar, Japon emperyalizminin askeri ameliyat ve otopsi tatbikatına, bütün Malî Kapitalin komplocu "susuş konspirasyonu"na rağmen, Sovyetler Devriminden başka hiç bir şeyin mazlum halk yığınlarını sosyal kurtuluşa vardiroyamayacağını fiilî olarak ispat etmek fırsatını buldu.

Bu detay bize ne söylüyor? Şunu söylüyor ki, yarı-sömürge ülkelerinde, Dünya Savaşının açtığı kriz başlayalı beri, sosyal mayalanış dinmemiştir. Bu kaynaşmaların sebebi, eğer yerli burjuvazilerin çarçabuk emperyalizmin kucağına atılmaları değilse, mutlaka ve genellikle dış, emperyalist müdahaleler olmuştur. Bu yeryüzünün yegâne paylaşılmamış verimli sahaları, emperyalizmin gözünden asla silinmemiştir ve silinemez.

Türkiye mi dediniz? Evet, Türkiye'de Cumhuriyet burjuvazisi ile beraber görünüşte bir istikrar var gibi geliyor. Türk burjuvazisi bu istikrarı, hiç şüphesiz, dış siyasetinde en sağlam ve samimi temele, Proletarya Diktatörlüğüne dayanmış olmasına borçludur. Fakat, dış siyasetindeki bu güçlü dayanağına rağmen, Türkiye, bu daima: "Doğu cephesinde sükûnet var!" **Resmi tebliğ** ile ilân ede durduğu gerçek istikrarını bulmuş mudur? Bizzat burjuvazinin, resmi kitaplarla tespit ettiği, emperyalist ve dış müdahale ve suikastlerinden sakınabilmiş midir? Hayır. Şeyh Said isyanından Menemen olayına kadar, birbirini kovalayan irili ufaklı sarsıntılar, emperyalizmin, Türkiye'yi

yarı-sömürgelikten sömürgeliğe doğru sürüklemek için, doğru-
dan veya dolayısıyla tuttuğu, alkışladığı, kışkırttığı ve çok kere
hazırladığı, bazen bizzat silâhlandığı teşebbüslerden başka
nedir? Türkiye'de nisbî bir istikrar yok değil. Bu konuda Çin'den
ziyade Afganistan'a benziyor. Fakat bu nisbî istikrar, emperyalizmin
yarı-sömürgeler hakkındaki niyetlerinin değiştiğini ispat
edebilir mi? "*Bolşevik de oluruz, şeytan da!*" tehdidi emperyalizmin
kolunu kanadını bıçak gibi kesme idi, hudut boyunda
kaçakçı karargâhları besleyen ve kaçakçı şehirleri kuran emperyalizm,
Ağrı dağının sancısını daha kaç defa tutturmazdı?

Bütün bu söylediklerimizden çıkan sonuç şudur: Türkiye,
siyasi bağımsızlığını başarmış bulunmasına rağmen, emperyalizmin
etkisiyle yarı-sömürgelik durumunu kaybetmemiştir. Emperyalizm,
dış siyasetinde Bolşevizme dayanan Türkiye'yi dış siyasetle sarsamadığından,
iç çelişkiler ile avlamak için daima pusudadır. Ve her fırsattan yararlanır.
Hele, Türk burjuvazisi dış siyasetindeki eksenini kaybetmeye
görsün, o yüzellikleri birer ideal kurbanı gibi göğsünde taşıyarak
gerçekte hâlâ Türkiye'nin "gerçek sahibi" tanıyan ve Anadolu yaylasını
nüfusu pek çok olan İtalyan emperyalizmine peşkeş çeken Fransa
başta olmak üzere, bütün "alacaklı"lar, Lâhey "Yüksek Mahkeme"
sinden çıkarttıkları bir kararla, ertesi güne Türkiye'nin taşını toprağını
haczederler. Şu halde, Türkiye yarı-sömürgelikten yarı-kurtulmuştur
derken bunu anlıyoruz! Türk burjuvazisi Bolşevizme sıkı tutundukça
bağımsızlıkta istikrarını muhafaza edebilir. Fakat, emperyalizm,
bu bağımsızlığı ve "bu istikrarı" bir pula satmak için pusuda,
"latince: kâmnîyet" halinde fırsat bekliyor. Bir kelime ile, bu
bakımdan istikrar, görünüşte ve geçicidir.

2- Küçük emperyalist ülkelerden Balkanlar ve Devrim: Türkiye,
yarım bir küçük emperyalist niteliğiyle Balkanlar grubuna girer.
Balkan Federasyonu'ndan sayılması yerinde bir sınıflandırmadır.
Balkanlar deyince neyi anlıyoruz? Şu üç çelişkinin kördüğümünü:
1- Büyük emperyalistler ve Finans Kapital çelişkisi; 2- Balkan devletleri
arasındaki çelişki; 3- İç çelişkiler..

a) Büyük emperyalizmle Balkan emperyalistçikleri arasındaki ilişkiler: Derebeylikteki Vassalla Süzeren [Korunanla koruyan], Tâbi ile Metbû [Bağlı ve bağlanan] arasındaki ilişkiden farksızdır. Bilinir ki: Metbû arasına Tabiine bazı "bahşiş"ler verir, fakat sonra bu verdiğini Tabiin burnundan fitil fitil getirdikten başka, onu emireri gibi, sınır bekçisi gibi ve ilh. kullanır. Balkanlarda Metbû, malî kapital hazretleridir. "Bahşiş"i, ihraç kıymeti % 80'leri pek geçmeyen bilinen borçlardır. Fakat bu borçlara karşılık, Tâbiin, siyasi ve ekonomik nesi var nesi yoksa, her şeyinin rakipsiz amiri ve sahibidir.

Mesela, Fransız emperyalizminin İtalya'ya karşı Yugoslavya, Sovyetler'e karşı Romanya, Almanya'ya karşı Çekoslovakya'dan ibaret olmak üzere kurduğu "Küçük Uzlaşma" sacayağından Yugoslavya'yı ele alalım: 1931'e kadar yaptığı borçlanmalar için her sene beş altı yüz milyon Dinar (1931-32'de 587, 1933-34'te 686, 1950-51'de 500, 1970-71'de 385 milyon Dinar), bizim para ile 16 ile 19 milyon Lira ödeyen ve ödeyecek olan Yugoslavya, 1931'de yaptığı 675 milyon Dinarlık yeni bir borçlanmayla, evvelki toplama senede 169 milyon Dinarlık bir faiz ve amorti daha ilâve eder. Ne alıp ne verdiğini mi soruyorsunuz? Hesap meydana: 675 milyona karşılık ödeyeceği toplam 1.025 milyon Dinar, yani yüz alınıyor 854 veriliyor. Fakat eğer kırk senede ödenen taksitler hesaba katılırsa, alınan 100'e karşılık ödenecek paranın 1.135 olduğunu anlarız. Eğer iş bu kadarla kalsa idi, basit bir modern tefecilik der, geçerdik. Halbuki Malî Kapital hazretleri (Tütün - Tuz - Kibrit - Sigara kâğıdı - Saharin) tekellerinin idaresini ve karşılığını eline aldıktan sonra, Sırp Milli Bankası'nın nizamnamesini de istediği gibi değiştirtti: Bankanın reisi, yardımcısı ve üyesi hükümetçe seçilecek. Dahası var; Yugoslavya *"Borçlanmanın sonuçlanmasına dek bugünkü vergilerde bir değişiklik yapmamayı kabul ve taahhüt etmiştir."* (Cumhuriyet, 13.6.931).

Bu klâsik örnekleri öteki Balkanlılarda uzun uzadıya saymak yorucudur. Mesela *"Romanya, buğdaylarını % 200 fiyatla Almanya'ya satarak"* (c., 3.6.931), 2 milyon Sterling alacak.. Alman delegeleri imza için Berlin'den hareket etmiştir. Fakat

ansızın, ortalığa bir haber yayılır: Fransa'dan borçlanma yapılmıştır, Romanya'nın Paris elçisi Prens Gika Dışişleri Bakanıdır. Alman heyeti yarı yoldan, ters yüz geri döner. Biliyoruz, Romanya kralı Liberaller + Almanlar + Yahudiler tarafından kovulmuştu. Derken, Rumen Milli Çiftçi Partisi, Fransız bankalarının işaretiyle, serseri kralı havadan Romanya'ya kabul eder. Fakat az sonra, (7.6.931), aynı Finans Kapitalin bir işaretiyle, bu sefer, Romanya Kralı, kendisini yeniden tahta çıkaran ve Meclisin 4/5'ünü teşkil eden Milli Çiftçi Partisini dağıtır. Liberaller + Almanlar + Yahudilerden ibaret "Milli Birlik" in ezici bir çoğunluk teşkil ettiği yeni Meclisi "seçtirtir".

Bulgaristan'ın Milletler Cemiyeti kapısındaki "Medine dilenciliği"ni; 1932 başlarında, yine borçlanma meselesi yüzünden Hacıyatmaz gibi taklak atan Venizelos'un bir telgraf-la başbakanlıktan çekilip, ötekisiyle yine mevkiine gelişini uzatmayalım. İşte Balkanlılar ve Emperyalizm...

b) Balkan emperyalistleri kendi aralarında: Kedi ile köpek ne ise, odurlar. Fakat, kedilik ve köpekliklerinde hiç olmazsa bir kedi ile bir köpek kadar olsun kendi varlık ve hesaplarına bağımsız birer siyaset güdebilseler.. Ne gezer! Bunun en güzel örneği, bildiğimiz "Balkan" anlaşması oldu. Balkanlar, bilindiği gibi, eski Osmanlı camiasında, birbirleriyle en içli dışlı olmuş ırk, millet, din ve kültürlerin kombinezonu, karışımıdır. Henüz altmış yetmiş senelik bir geçmişi olan yeni burjuva Balkan devletçikleri, çeşitli vesilelerle, bu karmakarışıklığı düzeltmek şöyle dursun, - ki bu zaten kalburla su taşımaya benzerdi - aksine, sunî ve şoven tedbirlerle büsbütün çıbanlaştırdılar. Onun için, 1931 senesinin Ekim sonlarına doğru İstanbul'a Üşüşen Balkan delegelerini, gündemde bulunmayan Milliyetler ve Azınlıklar meselesinden fazla meşgul eden hiç bir şey olmadı. Arnavutlar, 2,5 milyon Arnavuttan 1,5 milyonunun Sırbistan'da olduğunu söylerken, bunlar "mülkiyet haklarına bile sahip değildirlen" diyorlar. Bulgarlar, Azınlıklar meselesi hallolursa her şey iyi gider fikrinde. Rumenler, "Azınlıklar dâvası hallolursa birlik olacağını" ilân ederler. Fakat mesela Yugoslavlardan Filzoviç, "Biz gündem maddelerinden başka şey konuşamayız" diyor, "gündemde azınlıklar yoktur. Türk azınlıkları yok say-

mayın". Yunanlılarla: "Söylesem etkisi yok, sussam gönül razı değil" tarzında şimdilik örtbas edilen Azınlık meselesi bir tarafa bırakılırsa, Türklerce dokundurulan şu iki nokta kekeleniyor: Yugoslavya'da, 1920'de "Agranaforma" kanunu ile, Türk mülklerine el konulur. Arada biraz kira miradan sonra, karşılığında hiç bir şey verilmez! Bulgaristan'da: 1912'den evvel doğmuş ve Türkiye tabiiyetini muhafaza etmiş olanların, malları geri verilecek.. Bunun için mukavele var.. Ama sonuç yok!

İki kelime de, perde arkasında oynamak isteyen kodaman emperyalistlerin rolüne dair, bizzat Balkanlılara söyletelim. Arnavutların dediği (İtalya nâmına): *"Balkan Federasyonu, ağabeylerimiz, yabancıların zararlı ve uğursuz etkilerine kapılmayacak kadar basiret sahibi olsalardı, çoktan gerçekleşmiş olurdu."* Yugoslavların (Fransa nâmına) dediği: *"Geçmişin hâlâ etkisini muhafaza etmekte olduğu, Balkanların dışında bir Balkan birliğine karşı olan güçler bulunduğu"nu* kaydettikten sonra: *"Arnavut delegeleri, İtalyan diktatörlüğünün talimatnamesini korumak üzere konferansa katılmışlardır."* Ve ilh.,

c) Balkan emperyalistlerinin içi: Kodaman emperyalizmin şoven aletleri, Balkan devletlerinin iç siyasetini ayrıca tasvir için zahmete girmek boşuna değil midir? Balkan halkını kasan kavuran kara gücü, modern anlamıyla: Faşizmdir. Romanya'da Fransız bankalarının parmağında "kamuoyu" dolabının nasıl döndüğüne işaret etmiştik. Bulgar köylerinde ve sokak başlarında her gün karşılıklı kurşun atan general, profesör ve komitacıların çehresini tanımayan var mı? (Mesela: 8.9.931, Cumhuriyet: *Üç köyde komünistlerle asker ve subaylar arasında çatışma, 3 yaralı, 3 ölü; birçok tevkifat; Komünist Parti Genel Sekreteri sokakta öldürülür, ve ilh..*) Yugoslavya Kralı, 6 Ocak 929'da "vatanı tehlikede" görünce Meclisi dağıttı idi. Yeni borçlar şerefine 3.9.931'de yeniden açtığı Meclise, üyelerin yarısı Kral, yarısı halk tarafından seçilecek... Galiba yarı üyelerin Kralca tayin edileceğini öğrenen halkın da yarısı (seçmenlerin % 50'si) seçime nezaketen katılıyor... Bütün bunlar hep bilinir. Fakat meçhul olmayan bir nokta, Yunanistan gibi en "demokrat" geçinen bir ülkede olan bitenleri de, bir işaret olsun kabilinden hatırlayalım: 28-6-931'de Selanik,

Makedonya, Kavala'da Hristiyanlar (Yunan burjuvazisi) Yahudilere (rakiplerine) karşı hücumu geçmek için 30 bin tabanca tedarik etmiş. 25 bin kişi Kampbel mahallesine "İntikam!" diye saldırmış. Az evvel, Makedonya Cemiyeti ile işbirliği yapan Yahudi Makabi Cemiyeti'nin Selanik'teki dükkânları yağma edilmiştir. Aynı tarihlerde basın kanunlarının değiştirilmesi ortaya çıkar ve Venizelos'un istifasına kadar dayanır. 18.8.932'de Yunanistan'da mevcut bütün Komünist (Spor ve Edebiyat) kuruluşları kapatılır. Çelik Miğferliler örgütü, ve ilh.

Sonuç: 1- Türkiye, yarı-sömürge olduğu oranda, emperyalizmin iştahını kabartan bir pazar olarak, daima "dış müdahale"lere sahne oluşturacaktır. Meğer ki emperyalizm Ay'da yeni bir sürüm bula, yahut bizzat kendisi, - tabii o zaman Türk burjuvazisiyle birlikte, - Ay'a sürüle...

2- Türkiye, Balkan yarı ve küçücük emperyalistliği oldukça, yukarıda saydığımız üç çelişkinin, tam olmasa bile, yarı-yarıya kördüğümüdür:

a) Finans Kapitalin, bilhassa Fransa'nın, borçlarını asla inkâr etmeyen namuslu bir haraç verenidir. Milletler Cemiyeti folluğunda bakalım ne yumurtlayacak bizim burjuvazi.. Eğer Sovyetler'den kopuşursa, Kont Bethlen'in 1931 yılının 8. ayının ortalarında, 5 milyon Sterlinlik borcu başkalarının eline bırakarak, 10 senelik yorgunluğunu K. Caroly kabinesine "alçakça" katılımıyla dinlendirdiği gibi, İsmet'in de 1932 veya 1933 yılının, tesadüf bu ya, Mesela 8. ayının ortalarında, şu kadar milyon Franklık borcu başkalarının eline bırakarak, yedi sekiz senelik yorgunluğunu eski Paris elçisi Serbest Fethi kabinesine alçakça olmayan bir surette katılımıyla dinlendirmek için, Büyükada'da "sıtma"sını geçirmeye dönmeyeceğini kim temin edebilir?

b) Azınlıklar meselesinde, Türkiye, değişim faciasıyla, yalnız ileri rakiplerinden kısmen sıyrılmış ve kısmen zorla bir "Expropriation" (Mülklerini alma-kamulaştırma) yoluyla biraz kapital biriktirmiş olmaktan başka bir şey yapmadı. "Geri", - ekonomik olarak az gelişmiş - Mazlum milliyetler ile Balkan azınlıkları, herhangi bir Balkan devletinden çok fazlasıyla, Türk burjuvazisi için de aynıdır.

c) İnsaf edelim de, artık Kemalizmin Faşizmden ayrılan noktalarını aramakla vakit kaybetmeyelim.

O halde, sonucun sonucu: Türkiye, bir Balkan devleti olmak bakımından da, Balkan çelişkilerinin katmerlisine sahiptir. Balkan çelişkilerinin, bir siyasi kriz ve savaş esnasında ne sentezler vereceğini ise, bir Komünist değil, Selanik'i, Güney Danzig'i yapmak için Lehistan'a giden ihtiyar Yunan tilkisi söylesin. Ortodoks ve sinik Finans Kapital temsilcisi Venizelos, Komünist teşekküllerinin kökünü kazımak üzere Yunanistan'a 1931 Ağustos sonu dönüşünde, aynen şöyle demişti: *"Bir dış savaş olursa, sadece iç savaşa dönecektir."* (Cumhuriyet, 25.3.931). Kâfi değil mi?

B- İç Çelişkiler: Dünyada ve özellikle yakın Avrupa'da kopacak herhangi kapsamlı bir siyasi krizin, bir savaşın, daha çok dış ilişkiler bakımından yapabileceği etkileri yukarıda gördük, iç çelişkilerin böyle bir krizdeki rolü ne olabilir? Bu rolü ortaya çıkaran iç çelişkileri nelerdir? Bunu daha iyi kavramak için, ezberden muhakeme yürütüleceğine, somut bir karşılaştırma yapmak, ilk satırlardan beri tuttuğum usulün de "meşrebine uygun" olacak. Dünya Savaşında muzaffer olan Proletarya Devrimi hangisidir? Sosyalist Sovyetler Cumhuriyeti Birliği Devrimi! Çar Rusyasından Proletarya Diktatörlüğüne doğru bir sıçrayışta geçen bu ülkede, bu yüce atlayışı ortaya çıkaran çelişkiler nelerdi? Kısaca hatırlayalım:

1- İşçi sınıfı için: Çarlık, en berbat barışta tekelci, savaşta devletçi kapitalin domuzuna sömürmesi demektir. Bu durum, işçi sınıfı ile Çarlık emperyalizmi arasında çarçabuk meydan savaşına döküldü. Ve bu çarpışmadan, dünyanın en devrimci Ortodoks Bolşevik Partisi doğdu.

2- Genellikle köylü özellikle sömürge halkı için: (Kapital + Despotluk + Militarizm)in elbirliği ile (zulüm + soygun)du.

3- Avrupa emperyalizmi, için: Çarlık, yüzmilyonlarca kitleyi sürü gibi kullanan, bitmez tükenmez bir yedek gücü idi.

Çar Rusyasının Avrupa emperyalizmine yedek gücü olduğunu söyleyince, bundan çıkan anlamlar şöyledir:

a) Yabancı kapital Rusya ekonomisine hakimdi;

b) Çarlık, yapılmış yüzmilyonlarca borçların Rus halkından alınması için yabancı bankalarının tahsildarı ve Finans Kapitalin "bekçi köpeği" rolünü oynuyordu;

c) Sömürge ve yarı-sömürgeler üzerinde kara-kancolos gibi dikilen Çarlık, istila çapulundan pay ister ve alırdı.

Bu üç grup iç çelişki, uluslararası dış çelişkilerin alevlendiği bir anda, Çarlığı ve kapitalizmi tepesi taklak getirdi. Acaba Türkiye'nin, bu üç bakımdan manzarası nedir? Bir kere daha kaydettiğimiz gibi, pek farklı değildir. "Halep orada ise, arşın burada!" ölçelim:

1- İşçi, sınıfı için: Tekelci kapital Dünya Savaşından evvelki Rusya'ya rahmet okutacak derecededir. Bunu ileride göreceğiz. İşçi sınıfının en ufak ekonomik bir hareketi bile, şiddetle siyasileşmeye mecbur olur ve tıpkı Rusya'da olduğu gibi, işçi sınıfının mücadelesine girenler, Meclislerde bülbül kesilemeyecekleri için: "Ya bu deveyi gütmeye, ya bu diyardan gitmeye" mecbur kalırlar. "Bu deveyi güden"ler için bir tek yer kalır: Kitlenin sık ormanlığı, Komünist Partisi'nin "kale"leri içinde karargâh kurmak..

2- Genellikle köylü, özellikle sömürge halkı için: (Tekelci Kapital + Militarizm) Çarlığınkinden farksızdır.

Özellikle Türkiye'nin sömürgesi olan Doğu vilayetlerinde, Çarlığın "baskısı" yerine, daha berbat ve katmerli bir imha sistemi (Terörcü Sıkıyönetim + Derebeylik) geçer. Ve bütün ülkede, şiddetli proleterleşme ile birlikte, Devrim de şehir sınırlarından dışarıya sızmadığı için, köyler Derebey artıklarıyla ezilir. Bunu da ileride göreceğiz.

3- Avrupa emperyalizmi için: a) Yabancı kapital Türkiye'de hakimdir (göreceğiz); b) Türk burjuvazisi, Avrupa emperyalizminin "bekçi köpeği" değildir; fakat borçlarına karşı gösterdiği "namuslu"luğu, Milletler Cemiyeti'ne alkışlarla kabulü, şimdilik Türk burjuvazisinin, Avrupa Finans Kapitalinin sadık bir "tahsildar"ı olmaya azmettiğini gösteriyor; c) Üçüncü nokta, Türkiye'de diyalektiktir: Türkiye, sömürge işinde aynı zamanda hem "Bağımlı" ve hem de "bağımlı olmayan" durumundadır (bu noktaya da yine geleceğiz).

Şu halde, Türkiye'de iç çelişkiler, savaştan evvelki Rusya'daki "emsali"ne oranla "ehven" değil, "şerr"dir.

Genel Devrim Sonucu

Yaklaşan devrim krizinde, Türkiye, en büyük sosyal altüstlüğe hassas ve adaydır. Türkiye'nin bugünkü durumu, bir yangınla bir barut fıçısı arasında bulunuyor. Yangın: sömürge ve yarı-sömürgeler; barut fıçısı: mağlûp ve bağımlı İç Orta Avrupa'dır. Yangın Çin'de çoktan tutuştu. Hindini ve Hindistan'ı geçip geliyor, Suriye'de kapımızı çalıyor. Barut fıçısı Almanya'da kıvılcım bekliyor. Balkanlar, o çok eski sosyal açıdan "volkanik" ülke, yeni bir "patlama" için, bir çıban gibi topluyor. Bugün Cumhuriyetçiliğin idamlara kapı açtığı Yugoslavya'da, yarın Demokratik Burjuva devrimini, Proletarya devrimine geliştirmek günün meselesi olabilir ve Balkanlar bir daha ve belki nihai surette "tutuşmuş Balkan" "yanardağ" olur.

Türkiye şu iki kutbun sentezi oluyor:

Çin.....Sömürge ve yarı sömürgeler

AlmanyaBağımlı Balkan emperyalistçikleri

Derin Kapital ve iç çelişkisinden sonra, Türk burjuvazisinin dengesine doğrudan doğruya kazık gibi saplanan iki büyük zaafı vardır:

1- Köylü meselesinin bir özel şekli demek olan Milliyet meselesi: "Doğu" Meselesi;

2- Emperyalizmden gelen İmtiyaz ve Borçlar meselesi: "Batı Meselesi"...